

Tema: En drengs verden og univers fra 50'erne. Busters verden
Emnet kunne være om børn, der har det svært med at gå i skole,
men klarer sig alligevel.

"Det er altid noget, man er god til. Man skal bare lige finde ud af, hvad det er."

(Ivan Olsen i Gummi Tarzan)

Fag: Dansk

Målgruppe: 1.-3. klasse

Busters verden 3 DRKultur - 14.03.2010 - 18 min.

Vejledningen er målrettet dansklærere i indskolingen. Der kan arbejdes tematisk ud fra overskrifterne:

- Busters verden
- Skoleverdenen
- Forskellige sociale miljøer
- Buster som eventyrfiguren Klods Hans.

Faglig relevans/kompetenceområder

Fokus på filmkundskab indenfor områderne komposition/fortælle teknik,
højdepunkter/spændingskurve, hovedperson, bipersoner og billedudsnit.

Forenklede Fælles Mål på et overordnet/generelt niveau

Kompetencer:

Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om andre æstetiske tekster.

Kompetenceområdet fortolkning består af fem færdigheds- og vidensområder:

- Oplevelse og indlevelse fokuserer på poetisk sprogbrug og fortællende strukturer.
- Undersøgelse fokuserer på virkemidler i tekster.
- Fortolkning fokuserer på at kunne bestemme og fortolke hovedindholdet.
- Vurdering fokuserer på tekstens tema.
- Perspektivering fokuserer på at sætte tekster i forhold til eget og andres liv.

Alle disse områder kan der laves delmål for i arbejdet med at se filmen og filmanalysen

- Eleven har viden om begyndelse, midte og slutning og kan følge og genfortælle forløbet i en fortælling.
- Eleven har viden om tema, genreforløb og personskildring og kan udpege centrale elementer i fortællingen.
- Eleven har viden om metoder til enkel fortolkning og kan bruge denne viden i fortolkningsopgaver.
- Eleven har viden om måder at begrunde sin opfattelse på og kan anvende den viden til at udtrykke egen opfattelse af teksten.
- Eleven har viden om måder at sammenligne tekster med egne oplevelser og kan bruge denne viden til at sætte tekstens tema i relation til andres liv.

Ideer til undervisningen

"Busters verden" er en bog, som Bjarne Reuter fik udgivet i 1979. I 1983 blev den filmatiseret til en børne-tv-serie i seks episoder på hver ca. tyve minutter.

Tv-serien blev klippet sammen eller snarere redigeret til en filmhistorie med ny dramaturgi.

Den danske filminstruktør Bille August har i samarbejde med Bjarne Reuter, som har skrevet manuskriptet, stået for tv-serien og filmatiseringen.

Dette undervisningsforløb er til det tredje af de seks tv-afsnit målrettet børn i indskolingen 1.-3. klasse.

Hovedpersonen er den handlekraftige, ukuelige Buster, der i 1950'ernes København trodser store bøller, en trist hverdag og en endnu mere trist folkeskole ved hjælp af trylleri, fantasi og gå-på-mod.

Genremæssigt hører 'Busters verden' til den magiske realisme, som blev et begreb i det danske sprog i forbindelse med Søren Kragh-Jacobsens Gummi Tarzan. Børnefilm, som realistisk skildrer væsentlige, ofte alvorlige og tunge emner, men anviser fantasifulde og magiske løsningsmodeller. Seeren efterlades med håb om, at også den marginaliserede hovedperson kan finde sin vej og se muligheder i tilværelsens mange udfordringer. Disse udfordringer klarer Buster ved trylleri, snilde og behændighed, men ikke noget egentlig overnaturligt.

En del danske børnefilm kan kategoriseres indenfor genren magisk realisme:

Ivan Olsen (Gummi Tarzan), Lasse (Lad isbjørnene danse, 1990), Anton (Anton, 1996), Dennis P. (Mirakel, 2000) og Antboy 2013.

De seks afsnit om Buster kunne indgå i et emne om børn, der ikke har så let ved at gå i skole, men alligevel klarer sig, fordi *"Der er altid noget, man er god til - det gælder bare om at finde ud af, hvad det er"*, som Gummi Tarzan udtrykker det.

Handling 3. afsnit

Buster kommer i skole iført trylledragt- og hat. På vej ind i skolen møder han to drenge på gangen. Buster stopper og underholder dem med at trække metervis af kulørte bånd ud af munden.

Drengene er tydeligt imponerede af Busters trylleri. Men nu kommer skoleinspektøren ud fra sit kontor, og han er ikke imponeret. Buster kommer med på kontoret, hvor han uden at virke særlig brødbetyngt fortsætter med at hale kulørt bånd ud af munden. Skoleinspektøren opgiver at tale Buster til fornuft og får sekretæren til at smide Buster ud af kontoret. En ansat overtager nu opgaven med at forklare Buster, at skolen ikke er et sted, man kommer for sin fornøjelses skyld. Man kan ikke blive tryllekunstner i skolen.

Buster skal igen på varetur. Han standser og lytter til klavermusik, der strømmer ud fra altandøren i den hvide villa. Som i en scene fra Romeo og Julie mødes Buster og Joanna første gang og sød musik opstår. Joanna kommer fra et andet socialt miljø end Buster, der står og dufter nedefor altanen og fortæller om sin hawaiiiskjorte. Han fornemmer nok, der skal noget til at gøre indtryk på Joanna. "Adjø Joanna."

På turen møder han blæserøven Stig-Ole på en ny smart racercykel med håndbremse. Stig-Ole påstår, den er meget svær at køre på. Buster mener budcyklen er meget sværere. Det kan Stig-Ole ikke have siddende på sig, så han går direkte i fælden og demonstrer både sin kunnen på en longjohn og varudlevering med det resultat, at han ikke alene udfører Busters arbejde, men også må opleve mødet med hunden Nero, der jagter ham og bider hans bukser i stykker.

Afsnittet slutter med at Buster i mørkningren sidder på ladet af budcyklen og lytter til Joannas klaverspil neden for altanen.

Miljø

Understreges af scenerne fra skolen, inspektørens kontor og den måde Buster irttesættes på. Replikken ” skolen ikke er et sted man kommer for sin fornøjelses skyld”, er tidstypisk for opfattelsen af skolens opgave som opdragende, dannende og belærende. Påklædningen er ligeledes tidstypisk.

Genre

Man kan kigge efter genretræk i dette afsnit og beskrive det som realisme. Det magiske er antydnet i anslaget, som er det samme til hvert afsnit. I dette afsnit udfolder Busters magiske evner sig i højere grad i form af hans uimponerede tilgang til autoriteter end i mystikken i hans trylleri.

Se filmen

Se afsnittet i sin helhed uden afbrydelser første gang. I enkelte tilfælde kan man afbryde en film og lade eleverne gætte på, hvad der nu vil ske. Men som udgangspunkt anbefales det, at lade eleverne se hele filmen uden afbrydelser.

Efter afsnittet er set - fælles samtale om handlingen

I hvilke situationer er det særligt spændende (Hvad sker der da skoleinspektøren ser Buster trylle på gangen? Hvordan går det Stig-Ole da han møder hunden?) Hvordan kan man beskrive hovedperson, og hvad nyt får vi at vide om hans egenskaber? Får vi udvidet vores forståelse af hovedpersonens karakter i forhold til de to første afsnit?

Filmfagligt sættes der derudover i dette afsnit fokus på billedudsnit.

Læringsmål:

Eleverne skal kunne nævne 5 forskellige typer billedudsnit og forklare det enkelte billedudsnits visuelle udtryk. (hvad man ser på billedet).

Eleven skal kunne tage billeder af de fem forskellige typer billedudsnit.

Læreren introducerer de mest centrale begreber om billedudsnit. Der bruges lidt forskellige termer om billedudsnit. Her er valgt termer fra Film-x ”Håndbog i filmiske virkemidler”.

total

super total

Vi kan se stedet hvor filmen foregår

Vi kan se hele personen og det sted hvor hun er

halv total

Vi kan se halvdelen af personen

nær

Vi kommer tæt på personen eller tingen

ultra nær

Vi kommer helt tæt på

Hvad skal vi lære?

Billed-udsnit

- Jeg skal kunne nævne og selv lave eksempler på billedudsnit supertotal, total, halv total, nær og ultra nær.
- Jeg skal kunne forklare, hvad man kan se på de forskellige typer billedudsnit, og hvad de bruges til i filmen.

Eksemplerne hænges op i klassen som et slags vægleksikon eleverne kan bruge, når de selv skal i gang med at finde eksempler på de forskellige billedudsnit i Busters verden afsnit 3.

Øvelse efter introduktion af de 5 typer billedudsnit.

Eleverne arbejder sammen to og to.

Eleverne bliver udstyret med en iPad eller anden fotodevise og tager 2 – 3 billeder med eksempler på de 5 billedudsnitstyper.

Læreren viser på tavlen elevernes eksempler og der samtales om de enkelte billedudsnits kvalitet. Hvad fortæller de?

- TOTAL viser hele personen/genstanden samt omgivelserne. Dette bruges ofte som start på en ny scene for at understrege, hvor personerne/genstanden er.
- HALVTOTAL viser typisk en person fra taljen og op/cirka halvdelen af en genstand. Dette udsnit bruges ofte, fordi man kan se, hvad personerne foretager sig og se deres ansigtsudtryk m.v.
- HALVNÆR viser en person fra f.eks. brystet og op/en karakteristisk mindre del af en genstand. Dette udsnit er velegnet i en dialog, hvor man skal se personernes ansigtsudtryk og artikulation. Halvnær bruges gerne efter et total eller halvtotal, hvor personer/genstande er blevet identificeret.

- **NÆR** viser en persons ansigt/en lille karakteristisk del af en genstand. Udsnippet er velegnet som reaktionsbillede – dvs. som en persons reaktion på en hændelse, en replik o.l. Ofte bruges nærbilledet til at 'vise', hvad personen tænker, føler m.v. En scene kan starte med et nærbillede, hvilket ofte har en spændingsskabende effekt ('suspense').
- **ULTRANÆR** viser f.eks. en persons øje eller mund/en lille del af en genstand. Udsnippet er velegnet til at 'undersøge' en person, til at skabe spænding, til at forklare hændelser, og til at skabe bestemte forventninger hos seeren ('cue' seeren).

(FILM-X / Håndbog i filmiske virkemidler / Skoletjenesten FILM-X / Det Danske Filminstitut 2003)

Øvelse

Elever får et A-4 ark med overskriften billedudsnit. De skal nu i samme gruppering to og to finde 2 – 3 eksempler fra Buster framegrabs 3 på hver af de forskellige billedudsnitstyper. (se bilag 2).

Evaluerings

De eksempler eleverne selv har fotograferet evalueres ved fremvisning på tavle og fælles samtale om billedudsnittenes karakter. Er de tydelige? Hvad fortæller de? Kunne de gøres bedre?

Opgaven på A-4 ark.

Arkene hænges op i klassen.

Eleverne grupperes i 4 par der kommenterer hinandens opgaver.

- Er der 2 - 3 eksempler på hver billedudsnitstype?
- Er billedudsnittene tydelige eksempler på de forskellige typer?
- Var der typer af billedudsnit det var svært at finde?

Måske vil eleverne stille spørgsmål til andre billedtyper, som de endnu ikke har arbejdet med.

Hvis de gør det kan man her vælge at introducere begrebet perspektiv og evt. arbejde videre med det i kommende afsnit. Ved at kigge på framegrabs eller bruge værktøjet avanceret player, hvor man kan spole sekunder frem og tilbage i filmen kan man observere hvilke typer klip, der overvejende er brugt i afsnittet. Det bliver her tydeligt at nær eksempelvis er brugt i mange dialoger mellem Ingeborg og Buster. Når der skiftes

til en ny scene eller et nyt miljø, bruges total eller super total. Der vil også være eksempler på udsnit der er svære at bestemme helt nøjagtigt.

Busters verden

Beskrivelse:

Bille Augusts serie om Buster Oregon Mortensen fra 1984. Hans far er tryllekunstner men uden arbejde, hans mor tjener pengene, og så har han en lillesøster, Ingeborg, som er stille og sky, måske fordi hun er født med et dårligt ben.

Udsendelsesdato:

14. marts 2010

Udgiver:

DRKultur

Spilletid:

18 min.

Kapitler:

Vælg kapitelsæt...

Opret nyt kapitelsæt

☒ Avanceret player

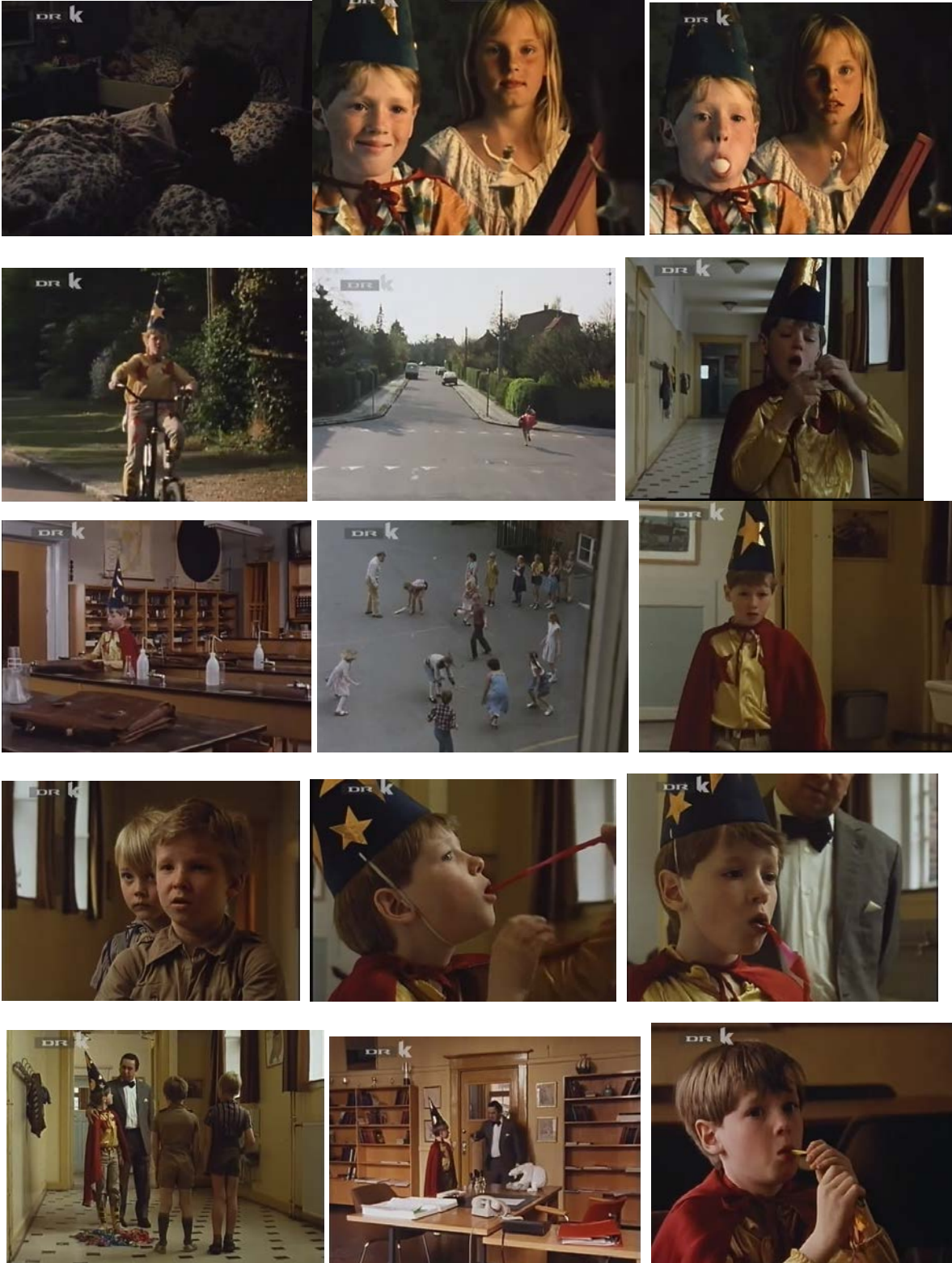

Når et kapitelsæt er valgt sættes hak i firkanten Avanceret player og man kan nu bruge menubjælken hvor man kan spole med 1 og 10 sekunders intervaller frem og tilbage.

UDFORDRINGSOPGAVE

Der kan laves flere opgaver, hvor billederne bruges til at synliggøre andre filmiske virkemidler. Eksempelvis krydsklip og perspektiv og billedudsnit

framegrabs Busters verden 3

FØLG PERSONERNE

Buster er hovedpersonen og ikke nogen helt almindelig dreng. Det er hans verden, som også er filmens titel.

Fortæl om Busters egenskaber og udseende ud fra det indtryk, du får af ham i filmen.

Andre spørgsmål:

- Hvad er han for en dreng?
- Nævn ting som gør Buster anderledes.
- Snak også om de ting, som Buster finder på.
- Hvad er Buster god til?
- Hvad er Buster ikke god til?

Ingeborg er Busters søster. Det kan være svært ind imellem. Fortæl om Ingeborgs udseende og egenskaber ud fra det indtryk, du får af hende i filmen.

Andre spørgsmål:

På Busters og Ingeborgs værelse er der en figur af en balletdanserinde, som kan dreje rundt til musik. Buster fortæller Ingeborg en godnathistorie om en prinsesse, der bliver balletdanserinde, selv om hun er halt.

- Hvorfor fortæller Buster den historie?
- Hvorfor vil Ingeborg ikke høre den færdig?
- Fortæl mere om Busters og Ingeborgs forhold:
Hvordan har de det sammen? Hvordan er de over for hinanden?
- Find de steder i filmen, hvor Ingeborg er ked af det.
- Prøv at forklare, hvorfor hun er trist.
- Hvad trøster hende og giver hende håb?

Lars

Fortæl om Lars' udseende og egenskaber ud fra det indtryk, du får af ham i filmen.

Andre spørgsmål:

En scene skiller sig ud fra de andre "problemscener".

Ved præstegårdsfesten får Buster en hård medfart af Lars, der tyrer bolde i hovedet på ham.

- Skriv om den scene. Hvorfor flytter Buster sig ikke bare?
- Hvorfor er Lars, som han er?
- Hvorfor er han ude efter de små og svage?
- Fortæl om en ubehagelig situation, som du har været i.

- Fik du hjælp? Hvordan endte historien?

Gamle fru Larsen

Fortæl om Fru Larsens udseende og egenskaber ud fra det indtryk, du får af hende i filmen.

Andre spørgsmål:

Fru Larsen opfordrer Buster til at vedblive med at trylle, da hun køres på hospitalet. Hun giver ham en slags testamente, et livsråd fra en døende, der ser klart i den sidste stund.

- Hvorfor siger Fru Larsen, at Buster skal blive ved med at trylle?
- Hvad betyder trylleriet for ham?

Busters far og hjem

Fortæl om farens udseende og egenskaber ud fra det indtryk, du får af ham i filmen.

Andre spørgsmål:

- Hvad laver Busters far?
- Hvordan er han?
- Hvordan ser de voksne på ham?

Spørgsmålene er tænkt som støtte til eleverne. De kan udelades eller kun gives til elever som har brug for støtte til at komme i gang med at skrive.

Supplerende materialer

De 6 streamede afsnit + et portræt af Bjarne Reuter

	Busters verden (1) Udgiver: DRKultur Spilletid: 20 min		Busters verden (5) Udgiver: DRKultur Spilletid: 20 min
	Busters verden (2) Udgiver: DRKultur Spilletid: 20 min		Busters verden (6) Udgiver: DRKultur Spilletid: 20 min
	Busters verden (3) Udgiver: DRKultur Spilletid: 18 min		Løgnhalsen fra Brønshøj - portræt af Bjarne Reuter Udgiver: DR1 Spilletid: 60 min
	Busters verden (4) Udgiver: DRKultur Spilletid: 20 min		